

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

19. märts 2007,

hirlaste kroonilise kurtumushaiguse seire kohta

(teatavaks tehtud numbri K(2007) 860 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2007/182/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 6 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Krooniline kurtumushaigus on hirlastel esinev transmissiivse spongioosse entsefalopaatia (TSE) vorm, mis on levinud Põhja-Ameerikas, kuid mida senini ei ole ühenduses registreeritud.

(2) 3. juunil 2004. aastal avaldas Euroopa Toiduohutusamet arvamuse, milles soovitatakse ühenduses korraldada selles valdkonnas hirlaste seire. Seire eesmärk oleks avastada võimalik TSE esinemine hirlastel. Seega tuleks koostada kõnealuse arvamusega kooskõlas olevad eeskirjad, mille alusel liikmesriigid seire korraldavad.

(3) Määruses (EÜ) nr 999/2001 on sätestatud loomadel esineva TSE vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad. Nimetatud määrusega, mida on muudetud määrusega (EÜ) nr 1923/2006, sätestatakse seireprogrammid hirlastel esineva TSE uurimiseks. Seega on nüüd käesoleva otsusega võimalik kindlaks määrata hirlastel esineva TSE uuringute läbiviimise kord liikmesriikides.

(4) Kõnealused uuringud peavad hõlmama nii looduses elavate kui ka tehistingimustes peetavate hirlaste liike. Kuna looduses elavatel hirlastelt saab proove võtta peamiselt jahihooajal, mis on piiratud kestusega, siis tuleks käesolevat otsust kohaldada pärast eespool nimetatud määruse (EÜ) nr 1923/2006 vastuvõtmist, et anda liikmesriikidele piisavalt aega vajaliku arvu proovide kogumiseks.

(5) Liikmesriigid esitavad hirlaste hulgas läbiviidud seire tulemuste kohta aastaaruanded. Kui hirlastel avastatakse TSE esinemine, tuleb sellest viivitamatult komisjonile teatada.

(6) Liikmesriigid peavad tagama, et hirlased, kellel kontrollitakse TSE esinemist, ei satuks kaubandusvõrku enne, kui haiguse esinemise kohta saadakse negatiivne tulemus.

(7) Käesoleva otsusega ettenähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kohaldamisala

Käesoleva otsusega sätestatakse eeskirjad seire läbiviimiseks kroonilise kurtumushaiguse esinemise avastamiseks hirlaste sugukonda kuuluvatel loomadel, st hirlastel (edaspidi "seire").

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas otsuses kohaldatakse I lisas esitatud mõisteid.

Artikkel 3

Seire kohaldamisala

1. Liikmesriigid viivad kooskõlas II lisas sätestatud miinimumnõuetega läbi seire kroonilise kurtumushaiguse esinemise avastamiseks hirlastel.

2. Liikmesriigid viivad seire lõpule hiljemalt 2007. aasta jahihooaja lõpuks.

⁽¹⁾ EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1923/2006 (ELT L 404, 30.12.2006, lk 1).

*Artikkel 4***Meetmed, mida liikmesriigid võtavad pärast kroonilise kurtumushaiguse esinemise kontrollimist**

Pärast kroonilise kurtumushaiguse esinemise kontrollimist võtavad liikmesriigid III lisas sätestatud meetmed.

*Artikkel 5***Liikmesriikide aruanded komisjonile**

Liikmesriigid edastavad komisjonile järgmised aruanded:

- a) aruanne, mis esitatakse viivitamatult ebaselge või positiivse tulemuse saamisel selle kohta, et hirvlastel esineb transmissiivset spongioosset entsefalopaati;
- b) seiretulemuste aastaaruanne vastavalt IV lisas sätestatule.

*Artikkel 6***Komisjoni esitatav aruannete kokkuvõte liikmesriikidele**

Komisjon esitab liikmesriikidele kokkuvõtte artikliga 5 ettenähtud aruannetest.

*Artikkel 7***Adressaadid**

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 19. märts 2007

*Komisjoni nimel
komisjoni liige*

Markos KYPRIANOU

I LISA

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *sihtliik* – looduses elav ja tehistingimustes peetav punahirv (*Cervus elaphus*) ja/või looduses elav valgesaba-pampahirv (*Odocoileus virginianus*);
- b) *seirega hõlmatud liikmesriigid* – liikmesriigid, kus sihtliigi populatsioon on statistiliselt nõutava valimi suuruse saavutamiseks piisav; liikmesriigid on sihtliigiti ning sihtliigi looduses esinemise/tehistingimustes pidamise seisukohast erinevad; asjaomased riigid on loetletud II lisa 1. ja 2. tabelis;
- c) *kliinilise leiuga/haiged hirvlased* – isendid, kellel ilmneb anormaalse käitumise tunnuseid ja/või motoorseid häireid ja/või, kelle üldine seisund on halb;
- d) *liiklusõnnetuses vigastatud või hukkunud hirvlased* – liiklusõnnetusse sattunud isendid, kelle surmaeelset seisundit ei ole võimalik tuvastada;
- e) *surenud/tapetud hirvlased* – majandis või looduses surnult leitud isendid või tehistingimustes tervisehäirete või vanuse tõttu tapetud isendid;
- f) *tervena tapetud hirvlased* – tehistingimustes peetavad terved isendid, kes on tapetud tapamajas või majandis;
- g) *tervena maha lastud hirvlased* – looduses elavad terved isendid, kes on jahihooajal maha lastud;
- h) *sihtrühm* – punktides c–g nimetatud hirvlased.

II LISA

Hirvede kroonilise kurtumushaiguse esinemise avastamiseks läbiviidava seire miinimumnõuded

1. Proovivõtmine sihtliikidelt seirega hõlmatud liikmesriikides.

- a) Seirega hõlmatud liikmesriikides tuleb kroonilise kurtumushaiguse kontrollimiseks võtta proove looduses elavate punahirvede ja valgesaba-pampahirvede populatsiooni puhul vastavalt 1. tabelile ning tehistingimustes peetavate punahirvede populatsiooni puhul vastavalt 2. tabelile.

Neid proove võib seirega hõlmatud liikmesriikides võtta kõikidelt sihtrühmadelt.

- b) Seirega hõlmatud liikmesriikide pädev asutus peab sihtliikide hulgas proovivõtu valimi koostamisel arvestama järgmisi kriteeriume:

- i) kõik hirved peavad olema üle 18 kuu vanad; looma vanus määratakse hammastiku, suguküpsuse märkide või muu usaldusväärse teabe põhjal;
- ii) tervena maha lastud hirvede puhul tuleb proove võtta eelkõige isastelt isenditelt;
- iii) tervena tapetud hirvede puhul tuleb proove võtta eelkõige vanematelt isastelt ja emastelt isenditelt.

- c) Seirega hõlmatud liikmesriikide pädev asutus peab sihtliikide hulgas proovivõtu valimi koostamisel arvestama järgmiste võimalike ohutegurite olemasolu:

- i) suure hirvlastepopulatsiooniga piirkonnad;
- ii) suur skreipi esinemise võimalus;
- iii) suur veiste spongioosse entsefalopaatia esinemise võimalus;
- iv) hirved, kes võivad olla söönud TSEga nakatunud sööta;
- v) nende farmide ja piirkondade hirved, kus esineb importi piirkondadest, kus varem on registreeritud hirvede kroonilist kurtumushaigust või nakatunud hirvedest valmistatud tooteid.

- d) Seirega hõlmatud liikmesriikide pädev asutus peab kasutama uuritavate sihtliikide väljavalmimiseks pistelist proovivõtmist.

2. Kroonilise kurtumushaiguse proovide võtmine kõikide hirveliikide puhul kõikides liikmesriikides.

Kõik liikmesriigid peavad võtma kroonilise kurtumushaiguse proove eelkõige kliinilise leiuga/haigetelt hirvedelt ja surnud/tapetud hirvedelt, aga ka liiklusõnnetuses vigastatud või hukkunud hirvedelt kõikide hirveliikide puhul. Seirega hõlmatud liikmesriikide pädev asutus püüab igal võimalusel sellistest hirvedest teada saada ja tagada, et võimalikult paljudel sellistel hirvedel kontrollitakse kroonilise kurtumushaiguse esinemist.

1. tabel

Looduses elav punahirv (*Cervus elaphus*) ja valgesaba-pampahirv (*Odocoileus virginianus*)

	Sihtliigi populatsioon	Valimi suurus
Tšehhi Vabariik	25 000	598
Saksamaa	150 000	598
Hispaania	220 000–290 000	598
Prantsusmaa	100 000	598
Itaalia	44 000	598

	Sihtliigi populatsioon	Valimi suurus
Läti	28 000	598
Ungari	74 000	598
Austria	150 000	598
Poola	600 000	598
Slovakkia	38 260	598
Soome	30 000	598
Ühendkuningriik	382 500	598

2. tabel

Tehistingimustes peetav punahirv (*Cervus elaphus elaphus*)

	Sihtliigi populatsioon	Valimi suurus
Tšehhi Vabariik	> 9 000	576
Saksamaa	11 500	598
Prantsusmaa	17 000	598
Iirimaa	10 000	581
Austria	10 000	581
Ühendkuningriik	28 000	598

3. Proovivõtmine ja laborikatsed

Käesoleva lisa punktides 1 ja 2 nimetatud valimite kõikidelt hirvedelt võetakse "obex"-proov ja kontrollitakse seda. Vähemalt ühte osa igast proovist tuleb hoida värskena ja külmutatuna kuni negatiivse tulemuse saamiseni, et vajadusel saaks teha ka biotesti.

Seirega hõlmatud liikmesriikide pädev asutus peab meetodite ja protokollide osas tuginema määruse (EÜ) nr 999/2001 X lisa C peatüki punktis 3 esitatud juhiste.

Määruse (EÜ) nr 999/2001 X lisa C peatüki punktis 4 osutatud kiirtestid, mida kasutatakse transmissiivse spongioosse entsefalopaatia (TSE) kindlakstegemisel veiste või väikemäletsejate puhul, on sobivad ka käesoleva lisa punktides 1 ja 2 osutatud proovivõtmisel. Liikmesriigid võivad kasutada söeluuringu läbiviimiseks ka immunohistokeemilisi analüüse, sel juhul peaksid nad läbi viima tasemekatsed ühenduse referentlaboris. Kui liikmesriik ei suuda kiirtesti tulemuste positiivsust kinnitada, saadavad nad vastava koetüki ühenduse referentlaborisse kinnituse saamiseks. TSE positiivse leiu puhul tuleb kasutada protokoll, nagu nähakse ette määruse (EÜ) nr 999/2001 X lisa C peatüki punkti 3.2. alapunkti c alapunktides i ja ii.

4. Genotüübi määramine

Prioonvalgu genotüüp määratakse kõigi hirvlastel tuvastatud TSE positiivsete leidude puhul vastavalt ühenduse referentlabori juhistele TSE kohta.

*III LISA***Hirvlaste kontrolli järelmeetmed**

1. Kui kroonilise kurtumushaiguse kontrolliks on välja valitud hirv, mida kavatsesi turustada inimtoiduks, peavad liikmesriigid tagama looma rümba jälgitavuse ning selle, et seda ei müüda enne kui on saadud kiirtesti negatiivne vastus.
2. Võimaluse korral ja alati, kui punkti 1 kohaldatakse, tuleb teavitada jahimeest, metsavahti või majandi omanikku, et proovid on saadetud kroonilise kurtumushaiguse kontrolliks ja kiirtesti positiivsed vastused tuleb edastada nii kiiresti kui võimalik selleks ettenähtud viisil.
3. Liikmesriigid jätavad endale õiguse säilitada materjalid edasisteks analüüsideks või uuringuteks kuni kroonilise kurtumushaiguse kiirtesti kohta on saadud negatiivne tulemus.
4. Kui võimalik, kõrvaldatakse kiirtesti positiivse tulemuse saanud looma osad, sealhulgas nahk viivitamatult kooskõlas määruse (EÜ) nr 1774/2002 ⁽¹⁾ artikli 4 lõike 2 punktidega a, b või e, välja arvatud edasisteks analüüsideks või uuringuteks säilitatav materjal.

⁽¹⁾ EÜT L 273, 10.10.2002, lk 1.

IV LISA

Aruandlus- ja registreerimisnõuded

1. Nõuded liikmesriikidele

Teave, mida liikmesriigid kroonilise kurtumushaiguse seiretulemuste aastaaruandes peavad esitama

- a) Kontrollimiseks esitatud hirvedelt võetud proovide arv sihtrühma kaupa järgmiste kriteeriumide alusel:
 - liik,
 - tehistingimustes peetavad või looduses elavad isendid,
 - sihtrühm,
 - sugu,
 - vanus.
- b) Kiirtesti ja kinnitava testi tulemused (positiivsete ja negatiivsete tulemuste arv) ning vajaduse korral eristustestide tulemused, proovikude ja kiirtestiks ja kinnitavaks testiks kasutatud meetodid.
- c) Geograafiline asukoht, sealhulgas transmissiivse spongioosse entsefalopaatia (TSE) positiivse leiu korral päritoluriik, kui see erineb aruandvast liikmesriigist.
- d) Genotüüp ja liik, kõigi positiivse TSE leiuiga hirvede puhul.

2. Aruandeperiood

Kroonilise kurtumushaiguse proovide tulemused eelneva aasta kohta esitatakse aastaaruandes.

Aastaaruanne tuleb esitada nii ruttu kui võimalik, kuid mitte hiljem kui kuus kuud pärast seireaasta lõppu.

2007. aasta aastaaruanne peab sisaldama 2007. aasta jahihooaja tulemusi, ka juhul, kui mõned proovid on võetud 2008. aastal.
